

AKHBAR : BERITA HARIAN
MUKA SURAT : 1
RUANGAN : MUKA DEPAN

Pendatang haram punca kes kematian penyakit tibi melonjak 12 peratus

Oleh Tuty Haryanti Ahmad Rodzi
bhnews@bh.com.my

Kuala Lumpur: Kebanjiran pendatang asing tanpa izin (PATI) di Malaysia, menjadi antara faktor menyebabkan jumlah kematian akibat penyakit tibi meningkat sehingga 12 peratus pada tahun lalu, berbanding tahun sebelumnya.

Pakar Perubatan Kesihatan Masyarakat, Fakulti Perubatan

Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), Prof Dr Sharifa Ezat Wan Puteh, berkata ini kerana mereka dipercayai membawa penyakit itu masuk dari negara asal masing-masing.

Beliau berkata, pekerja asing yang mempunyai permit sah mempunyai insurans dan menjalani pemeriksaan perubatan sebelum dibenarkan masuk ke mana-mana negara untuk bekerja.

"PATI pula masuk secara ha-

ram ke negara ini secara bera-mai-ramai dan sudah pasti tidak menjalani pemeriksaan peruba-tan.

"Apabila pekerja yang mem-punyai penyakit tibi bekerja di negara ini dan bercakap dengan orang, ia menyebarkan penyakit itu kerana tibi mudah merebak melalui udara dan juga apabila terkena tempias air liur.

Nasional 6

AKHBAR : BERITA HARIAN
MUKA SURAT : 6
RUANGAN : NASIONAL

Pandemik jejas program kawalan dirangka KKM

Dari Muka 1

"Oleh itu, mereka yang selalu bercakap dengan pesakit tibi ini lebih berisiko mendapat jangkitan penyakit ini," katanya kepada BH, semalam.

Semalam, BH melaporkan, jumlah kematian akibat penyakit tibi di negara ini pada 2022 adalah sebanyak 2,572 kes dengan kadar kematian 7.9 setiap 100,000 penduduk.

Jumlah itu meningkat sebanyak 284 kematian (12 peratus) berbanding 2,288 kematian dengan kadar kematian 6.9 peratus setiap 100,000 penduduk pada tahun sebelumnya.

Menteri Kesihatan, Dr Zaliha Mustafa dilaporkan, berkata jumlah kes penyakit tibi dalam negara pada tempoh sama juga meningkat 3,664 kes berbanding tahun sebelumnya.

Mengulas lanjut mengenai faktor lain penyakit tibi, Dr Sharifa Ezat berkata Kementerian Kesihatan (KKM) ada merangka program kawalan tibi

yang mantap, namun kerana pandemik COVID-19, operasi di lapangan kurang mendapat sambutan.

Katanya, ketika tempoh itu tidak ramai membuat pemeriksaan, selain ramai pesakit tibi gagal datang mengambil ubat sekali gus menyebabkan mereka putus bekalan ubat.

"Rawatan tibi mengambil masa antara empat hingga hingga enam bulan dan memerlukan pesakit datang setiap hari ke fasiliti perubatan untuk dipantau dan diberi ubat secara terus atau dibenarkan makan ubat di rumah.

"Jadi apabila terputus bekalan ubat kerana tidak dapat datang ke fasiliti perubatan, penyakit mereka akan aktif semula," katanya.

Faktor lain pula katanya, ke-

rana golongan berisiko tinggi atau komorbid berikutnya penyakit yang dihadapi seperti kencing manis, darah tinggi dan obesiti.

Katanya, jika ada penyakit lain termasuk barah, ia akan menyebabkan anggota badan menjadi lemah, sekali gus mudah dijangkiti tibi.

"Namun ia juga bergantung kepada tahap imuniti seseorang itu dan jika sihat, tibi tidak akan aktif," katanya.

Justeru, beliau berkata, se lain penggunaan pelitup muka, setiap individu perlu ada kesedaran dan jika mendapati dirinya batuk berpanjangan melebihi dua hingga tiga minggu, perlu mendapatkan rawatan.

Katanya, selain batuk berpanjangan, simptom lain tibi termasuk demam dan berpeluh pada waktu malam.

"Jika ada simptom sedemikian dapatkan rawatan segera di fasiliti kesihatan dan terdapat ujian ringkas untuk memeriksa penyakit itu seperti ujian, calatan kulit, kahak, x-ray pada paru-paru dan sebagainya.

"Antara punca tibi aktif semula dalam badan walaupun sudah dirawat adalah mendapat penyakit lain seperti kencing manis, tidak mendapatkan rawatan seperti ditetapkan, strok dan pelbagai lagi.

Rawatan tibi mengambil masa antara empat hingga enam bulan dan memerlukan pesakit datang setiap hari ke fasiliti perubatan untuk dipantau dan diberi ubat secara terus atau dibenarkan makan ubat di rumah

*Dr Sharifa Ezat Wan Puteh,
Pakar Perubatan Kesihatan
Masyarakat, Fakulti
Perubatan UKM*

Penyakit berjangkit

Akunya, tibi adalah penyakit berjangkit yang susah dirawat sejak dahulu lagi walaupun sudah mendapatkan rawatan, penyakit berisiko mendapat semula penyakit sama.

Katanya, berdasarkan Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO), risiko pesakit mendapat semula tibi, walaupun selepas mendapatkan rawatan adalah sebanyak 5.6 peratus.

"Antara punca tibi aktif semula dalam badan walaupun sudah dirawat adalah mendapat penyakit lain seperti kencing manis, tidak mendapatkan rawatan seperti ditetapkan, strok dan pelbagai lagi.

AKHBAR : METRO AHAD**MUKA SURAT : 8****RUANGAN : LOKAL**

Buat aduan melalui kod QR di bazar

Putrajaya: Pengunjung bazar Ramadan di Putrajaya kini boleh menyalurkan aduan mengenai kebersihan dan keselamatan makanan di bazar Ramadan menerusi kod QR, kata Menteri Kesihatan, Dr Zaliha Mustafa.

Bercakap kepada pemerita selepas melakukan tinjauan dan melancarkan Op Kebersihan Keselamatan Makanan Bazar Ramadan dan di Bazar Ramadan Pre-sint 3 di sini, kelmarin, Dr Zaliha berkata, kemudahan aduan melalui kod QR itu dimulakan di Putrajaya sebelum ke seluruh negara secara berperingkat.

"Tindak balas terhadap aduan akan diambil dalam tempoh 24 jam oleh BKKM (Bahagian Keselamatan dan Kualiti Makanan) KKM," katanya.

Di Bazar Ramadan Pre-sint 3 itu, kod QR disebarluaskan di laluan masuk dan keluar bazar berkenaan.

Ditanya tindakan susulan KKM terhadap susulan yang diterima, Dr Zaliha

berkata BKKM akan ke lokasi bagi mengambil sampel makanan untuk dianalisis atau melakukan periksa tahap kebersihan premis yang diadu.

"KKM pandang serius aspek keselamatan makanan untuk elak pembeli dari keracunan makanan di bulan Ramadan," katanya.

Mengenai Operasi Ramadan tahun lalu, beliau berkata, sebanyak 38 daripada 19,951 premis makanan diperiksa dikenakan tindakan penutupan kerana premis tidak bersih.

Sebanyak 1,030 notis kompaun dikeluarkan atas pelbagai kesalahan di bawah Peraturan-Peraturan Kebersihan Makanan 2009, katanya.

"Setiap tahun KKM melalui BKKM akan pantau aspek kebersihan premis makanan di bazar Ramadan dan seluruh negara bagi memastikan makanan disediakan selamat serta mematuhi Akta Makanan 1984 dan peraturan-peraturan di bawahnya," katanya.

AKHBAR : METRO AHAD
MUKA SURAT : 10
RUANGAN : LOKAL

106,000 DIALISIS PADA 2040

Jumlah penghidap penyakit buah pinggang tahap akhir dijangka terus bertambah

Kuala Lumpur

Alah penting untuk memberi kesedaran kepada semua pihak mengenai kesihatan ‘buah pinggang’ berikutan jumlah penghidap penyakit buah pinggang tahap akhir (ESKD) yang menjalani dialisis di Malaysia dijangka mencecah 106,000 orang pada 2040, menurut seorang perunding nefrologi.

Dalam satu kenyataan bersama Hari Buah Pinggang Sedunia, Dr Wong Hin Seng dari Pusat Perubatan Sunway berkata, antara punca utama ESKD ialah diabetes, yang merupakan 53 peratus daripada kesemua pesakit ESKD pada 2021, ditututi oleh penyakit darah tinggi yang menyumbang kepada 33.9 peratus jumlah pesakit.

“Memandangkan kedua-dua penyakit ini adalah punca utama penyebab ESKD, adalah penting seseorang itu menjalani gaya hidup sihat untuk mengurangkan risiko menghidap diabetes dan darah tinggi.

“Jika individu yang menghidap diabetes dan/atau darah tinggi, mereka perlu memastikan penyakit mereka dikawal secara optimum. Mereka seharusnya memantaui kesihatan buah pinggang mereka secara tetap dengan ujian darah dan air kencing serta menjauhi ubat atau

tambahan ubat yang diketahui atau disyaki berpotensi menjadi bahan toksik kepada buah pinggang,” kata beliau.

Untuk melindungi selanjutnya risiko ESKD, Dr Wong berkata, lakukan penyaringan kesihatan secara tetap, mengekalkan diet sihat yang rendah garam dan lebihkan buah-buahan serta sayur-sayuran, kekal aktif dan berhenti merokok kerana langkah-langkah ini bukan hanya menjaga kesihatan keseluruhan badan, malah juga buah pinggang.

Dr Wong berkata, kelaziman penyakit kronik dalam kalangan rakyat Malaysia meningkat daripada 9.07 peratus pada 2011 kepada 15.48 peratus pada 2018, peningkatan 70 peratus dalam tempoh tujuh tahun.

Beliau berkata, berikutan kos dialisis adalah sangat mahal, ini akan seterusnya membantah penjagaan kesihatan dan ekonomi negara dengan kewujudan 50, 150 pesakit yang menjalani dialisis pada 2020.

Sementara itu, Dr Wong berkata,

pemindahan buah pinggang memberikan hasil yang jauh lebih baik daripada dialisis.

Bahkan, beliau berkata,

pemindahan buah pinggang sebelum dialisis dimulakan memberikan keputusan yang terbaik dan mengelakkan komplikasi daripada dialisis kronik.

“Maka, semua pesakit yang baharu dikesan mengalami ESKD seharusnya memikirkan dan meneroka pilihan pemindahan buah

pinggang sebelum memilih dialisis jangka panjang. Kebaikan ketara pemindahan buah pinggang kepada pesakit dan keluarga jalah mereka tidak perlu lagi merancang kehidupan mereka menerurut jadual dialisis pesakit,” katanya.

Dr Wong berkata, mereka yang menerima sumbangan buah pinggang, selain daripada menjalani gaya hidup sihat, mereka hanya perlu komited untuk mengambil

ubat *immunosuppressant* sepanjang hayat bagi memastikan tubuh mereka tidak menolak buah pinggang sumbangan.

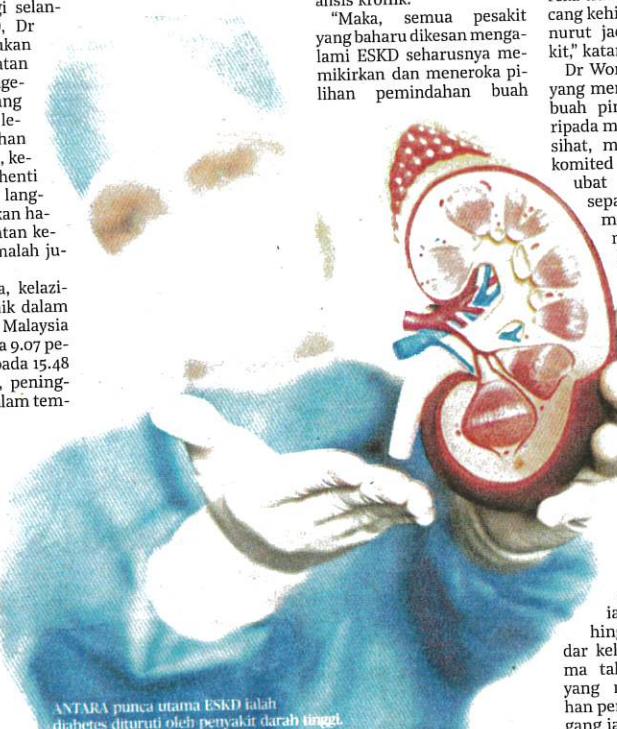
Bagaimanapun, beliau berkata, adalah penting kepada kedua-dua pesakit dan penderma sedar bahawa buah pinggang yang disumbangkan itu mungkin tidak bertahan selamanya kerana buah pinggang penderma yang masih hidup, puratanya ia bertahan antara 15 hingga 20 tahun dan kadar kelangsungan hidup lima tahun kepada mereka yang menjalani pembedaan buah pinggang iaitu 90 peratus.

Katanya, ini adalah jauh lebih baik daripada dialisis yang kira-kira separuh daripada mereka masih hidup selepas lima tahun menjalani rawatan itu.

Dr Wong percaya adalah lebih baik untuk seseorang pesakit untuk menerima organ daripada penderma yang masih hidup yang telah dinilai keserasian mereka dan pembedaan pemindahan dilakukan mengikut perancangan.

“Penderma yang masih hidup boleh menyumbangkan buah pinggang mereka kepada pasangan mereka dan saudara peringkat pertama dan kedua. Saudara peringkat pertama ialah ibu bapa seseorang, anak atau adik-beradik seibus dan sebaik semestinya saudara peringkat kedua ialah datuk, nenek, cucu, ibu saudara, bapa saudara, anak saudara lelaki dan perempuan atau adik beradik sama ada sebus atau sebaik,” katanya.

Oleh kerana kekurangan penderma dalam kalangan mereka yang meninggal dunia di negara ini, Dr Wong berkata, purata masa menunggu pesakit yang menjalani dialisis menerima buah pinggang daripada penderma yang mati ialah lebih dari 10 tahun dan kebanyakannya meninggal dunia akibat penyakit dihadapi semasa menunggu organ yang akan diperoleh.

ANTARA punca utama ESKD ialah diabetes dituruti oleh penyakit darah tinggi.

Kes tibi meningkat 17 peratus

Putrajaya: Sebanyak 2,572 kematian akibat tuberculosis atau tibi direkodkan tahun lalu meningkat 12 peratus atau 284 kes berbanding 2021.

Menteri Kesihatan, Dr Zalina Mustafa dalam satu kenyataan sempena Hari Tibi Sedunia kelmarin berkata, sebanyak 25,391 kes penyakit tibi dilaporkan pada tahun lalu dengan peningkatan sebanyak 3,664 atau 17 peratus berbanding 21,727 kes, sepanjang tempoh sama tahun sebelumnya.

“Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) menganggarkan terdapat 10.6 juta kes tibi di peringkat global pada tahun lalu.

WHO menganggarkan terdapat 10.6 juta kes tibi di peringkat global pada tahun lalu.

Selain itu, beliau berkata, usaha bagi meningkatkan kadar pengesanan kes melalui saringan awal perlu dipergiatkan, justeru in-

nyakit pulmori kronik (jenis obstruktif) serta perokok aktif adalah dinasihatkan untuk melakukan saringan.

“Rawatan bagi penyakit tibi paru-paru adalah penting bagi kesembuhan dan mengelakkan komplikasi yang boleh menyebabkan morbiditi dan mortaliti,” katanya pesakit yang berhenti mengambil rawatan dan enggan meneruskan rawatan boleh dikenakan tindakan perundangan mengikut Akta Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988 [Akta 342].

Hari Tibi Sedunia disambut pada 24 Mac setiap tahun untuk meningkatkan kesedaran, komitmen serta sokongan pelbagai pihak terhadap usaha kawalan dan pencegahan di seluruh negara.

AKHBAR : METRO AHAD

MUKA SURAT : 19

RUANGAN : LOKAL

Hospital Lahad Datu cipta sejarah

PASUKAN pembedahan HLD diketuai Dr Sanjay Dev melakukan pembedahan sulusung TEP terhadap seorang pesakit hernia atau angin pasang di HLD. FOTO IHSAN JABATAN KESIHATAN SABAH

Kota Kinabalu: Hospital Lahad Datu (HLD) menempa sejarah berikutan kejayaan melaksanakan pembedahan *Laparoscopic Totally Extraperitoneal Inguinal Hernia Repair (TEP)* terhadap seorang pesakit hernia atau angin pasang, baru-baru ini.

Pengarah Jabatan Kesihatan Negeri Sabah, Datuk Dr Rose Nani Mudin berkata, kaedah pembedahan terbaharu itu hanya dilaksanakan di Hospital Queen Elizabeth (HQE) di sini.

Beliau berkata, berikutan kejayaan pembedahan pertama TEP di hospital terabit, kini kes pesakit yang memerlukan pembedahan seumpama itu di Lahad Datu dan daerah sekitarnya akan dikendalikan di HLD.

"TEP ini adalah kaedah pembedahan baharu dan sebahagian daripada *minimal-*

ly invasive surgery (MIS) yang mampu memberi manfaat kepada pesakit seperti kekurangan tahap kesakitan dan *early return to home* berbanding kaedah pembedahan standard (*open surgery*).

"Pembedahan ini lazimnya, dibuat di hospital tertiar seperti di HQE. Sebelum ini, pembedahan untuk diagnosis yang sama dibuat di HLD dengan menggunakan kaedah pembedahan standard atau terbuka.

"Dengan adanya kecapakan MIS ini di HLD, pembedahan TEP yang kurang invasif ini sudah mula dijalankan di sini," katanya, semalam.

Pembedahan TEP berkenaan dilakukan Pakar Pembedahan Am HLD, Dr Sanjay Dev Singh bersama pasukan pada 21 Mac lalu.

Menurutnya, pesakit yang

mengjalani pembedahan itu kini dalam keadaan sihat dan sudah pulang ke rumah selepas pembedahan.

Katanya, pembedahan itu adalah sebahagian daripada

Global Surgery Initiative untuk meningkatkan fasiliti kesihatan dan keupayaan pakar kesihatan agar sentiasa memberi perkhidmatan terbaik.

AKHBAR : UTUSAN MALAYSIA
 MUKA SURAT : 7
 RUANGAN : DALAM NEGERI

Ubat Esoral tidak berdaftar Kementerian Kesihatan

Oleh MAISARAH ·
SHEIKH RAHIM
 maisarah.rahim@mediamulia.com.my

PUTRAJAYA: Ubat Esoral yang dijadikan bahan 'eksperimen' dalam video tular di media sosial disahkan tidak berdaftar dengan Kementerian Kesihatan.

Bercakap kepada *Mingguan Malaysia*, Ketua Pengarah Kesihatan, Tan Sri Dr. Noor Hisham Abdullah berkata, semakan Bahagian Penguatkuasaan Farmasi, Kementerian Kesihatan Malaysia (BPFKKM) mendapati produk Esoral tiada dalam database Quest3 Bahagian Regulatori Farmasi Negara (NPRA).

Malah, katanya, hasil siasatan BPFKKM mendapati, video berdurasi 35 saat itu adalah video lama yang pernah tersebar pada 2021 dan bukan dari Malaysia.

Katanya, maklumat mengenai video tersebut terdapat pada pautan <https://www.boomlive.in/fast-check/>

TANGKAP layar video yang tular dalam media sosial memaparkan individu cuba membuka kapsul ubat dan didapati mengandungi paku.

disturbing-videos-of-capsules-with-nails-revived-with-false-communal-spin-14980.

"Sebagai maklumat tambahan, pertanyaan sama pernah diterima pada bulan Mei 2022. Video disyaki di Pakistan. Pautan yang berlainan kepada pen-

jelasan video ini: <https://factly.in/unrelated-video-clips-falsely-shared-as-medicine-jihad-against-the-hindus-in-india/>," katanya di sini semalam.

Dalam satu video yang ditularkan kembali ketika ini merakamkan situasi kapsul ubat

dibuka yang mengandungi paku.

Dalam pada itu, Noor Hisham berkata, Kementerian Kesihatan memandang serius isu keselamatan produk farmaseutikal, justeru orang ramai perlu menjalankan tanggungjawab bersama agar tidak mudah menyebarkan berita palsu.

Pada masa sama, beliau mengingatkan orang awam supaya merujuk kepada pihak berkuasa bagi tujuan pengesahan.

"BPFKKM giat menjalankan pemantauan di laman sesawang dan media sosial serta aktiviti penguatkuasaan dalam menangani isu penjualan produk farmaseutikal termasuk dalam talian.

"Malah aktiviti penguatkuasaan ini dijalankan sepanjang masa bagi memastikan semua produk farmaseutikal, tradisional dan kosmetik dalam pasaran adalah selamat digunakan oleh orang awam," katanya.

AKHBAR : SUNDAY STAR

MUKA SURAT : 9

RUANGAN : NATION

20 fined for smoking offences

KOTA KINABALU: Twenty people have been booked by the health authorities for smoking in public areas, including at the hospital in Sabah's Sandakan east coast district.

Sandakan health officer Dr Johari Awang Besar said the offenders were issued compound notices during an exercise by the district health office on Friday.

He said the operation, aimed at enforcing the Control of Tobacco Product Regulations 2004, was carried out in order to protect the public from the risks of second-hand tobacco smoke.

He said the notices amounted to a compound of RM6,000, adding that the exercise took place at 56 premises in Bandar IJM, Bandar One Avenue, Bandar Midtown, Bandar Maju and the district hospital.